

Název materiálu: **LEGISLATIVNÍ ZMĚNY 2024**

Minimální mzda v roce 2024 činí 18.900 Kč.

Výše redukčních hranic pro účely nemocenského pojištění v roce 2024:

1. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 1.466 Kč,
2. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 2.199 Kč,
3. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 4.397 Kč.

Z výše uvedených redukčních hranic se vypočítají redukční hranice pro výpočet náhrady při dočasné pracovní neschopnosti a karanténě, kterou zaměstnavatel v prvních 14ti dnech. Přepočítací koeficient je 0,175 a vypočítaná částka se zaokrouhluje na haléře směrem nahoru.

Výše redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy při DPN a karanténě:

1. redukční hranice – 256,55 Kč (1.466 Kč x 0,175)
2. redukční hranice – 384,83 Kč (2.199 Kč x 0,175)
3. redukční hranice – 769,48 Kč (4.397 Kč x 0,175)

Nemocenské pojištění zaměstnanců - konsolidační balíček znovu zavádí nemocenské pojištění placené přímo zaměstnanci, a to ve výši 0,6 %.

Změny u dohod o provedení práce a pracovní činnosti

Od 1. ledna 2024 vzniká u DPP i DPČ **právo na dovolenou**, pokud odpracujete více než 80 hodin a smluvní vztah překročí hranici 28 pracovních dnů.

Od 1. července 2024 se dohod o provedení práce (DPP) začnou týkat odvody na zdravotní a sociální pojištění, a to v případě, kdy překročíte výši příjmu 10.992 Kč u jednoho zaměstnavatele, nebo 17.587 Kč, pokud pracujete na DPP pro více zaměstnavatelů.

Zaměstnavatelé budou mít od 1. července 2024 povinnost hlásit dohody do registru České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) a každý měsíc budou reportovat, kolik jste si vydělali. Pokud ČSSZ zjistí, že jste některý z limitů překročili, pak budete muset zpětně doplatit svou část povinných odvodů a stejně tak i vaši zaměstnavatelé.

Snížení osvobození nepeněžních benefitů zaměstnanců

Ke změnám dojde u zaměstnaneckých benefitů (dle § 6 odst. 9 písm. d) zákona o daních z příjmů), kde dochází od roku 2024 k zastropování osvobození od daně. Jde například o benefity v oblasti sportu, vzdělávání, kultury či zdraví, ale i příspěvek na knihy nebo zájezd či rekreaci, které jsou nově osvobozené od daně do výše poloviny průměrné mzdy pro daný rok (pro rok 2024 jde tedy o částku 21.983 Kč).

Změny u příspěvků na stravování

Konsolidační balíček od 1. ledna 2024 sjednocuje příspěvky zaměstnavatele na stravu zaměstnanců. Nyní pojem „příspěvek na stravování“ zahrnuje jak stravenky, tak jídlo zajištěné na pracovišti i stravenkový paušál. Jedná se o část příjmu zaměstnance, která je osvobozena od daně, pokud během směny odpracoval aspoň 3 hodiny a nevznikl mu během ní nárok na stravné v rámci cestovních náhrad.

Osvobození od daně je u zaměstnanců limitováno do 70 % horní hranice stravného, které zaměstnavatel může poskytnout při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin. Maximální příspěvek na stravování osvobozený od daně z příjmů FO a pojistných odvodů u příspěvku na stravování, ať už v podobě stravenkového paušálu či stravenek tedy činí 116,20 Kč (70 % ze 166 Kč). Daňová uznatelnost těchto příspěvků na stravování omezena není, a to nově i u stravenek (ruší se dosavadní limit pro daňovou uznatelnost 55 %). Při 21 směnách v měsíci tak může zaměstnanec získat příspěvek na stravování ve výši 2.440 Kč bez jakýchkoliv odvodů. Hodnota nejvýhodnější stravenky nyní činí 116 Kč (na straně zaměstnance plně osvobozena od daně z příjmů, pro zaměstnavatele plně daňově uznatelná).

Pokud zaměstnanec pracuje více než 11 hodin, může mu zaměstnavatel poskytnout i druhý stravenkový paušál. Jestliže zaměstnavatel poskytne příspěvek, který překročí zmíněný limit, bude tato nadlimitní část příjmem, jenž zaměstnavatel musí zdanit a odvést z něj pojistné.

Tuzemské stravné (§ 2 - § 3 vyhl. MPSV č. 398/2023 Sb.)

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 163 odst. 1 zákoníku práce („zaměstnanci v soukromé sféře“) nejméně ve výši:

- a) 140 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 212 Kč, trvá-li pracovní cesta 12 až 18 hodin,
- c) 333 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Pokud bylo „zaměstnanci v soukromé sféře“ během pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, přísluší zaměstnanci stravné snížené za každé bezplatné jídlo až o hodnotu:

- a) 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta 12 až 18 hodin,
- c) 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 176 odst. 1 zákoníku práce („zaměstnanci ve státní a příspěvkové sféře“) ve výši:

- a) 140 Kč až 166 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 212 Kč až 256 Kč, trvá-li pracovní cesta 12 až 18 hodin,
- c) 333 Kč až 398 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

V případě, že zaměstnavatel nesjedná nebo neurčí před vysláním zaměstnance na pracovní cestu výši stravného, přísluší zaměstnanci stravné ve výši dolní sazby rozpětí.

Pokud bylo „zaměstnanci ve státní a příspěvkové sféře“ během pracovní cesty poskytnuto bezplatné jídlo, přísluší zaměstnanci stravné snížené za každé bezplatné jídlo o hodnotu:

- a) 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta 12 až 18 hodin,
- c) 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Stravné tomuto zaměstnanci nepřísluší, pokud mu během pracovní cesty, která trvá:

- a) 5 až 12 hodin, byla poskytnuta dvě bezplatná jídla,
- b) 12 až 18 hodin, byla poskytnuta tři bezplatná jídla.

Průměrná cena pohonných hmot (§ 4 vyhl. MPSV č. 398/2023 Sb.)

Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu určí zaměstnavatel násobkem ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty.

Cenu pohonné hmoty prokazuje zaměstnanec dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. V případě, že zaměstnanec prokazuje cenu pohonné hmoty více doklady o jejím nákupu, ze kterých je patrná souvislost s pracovní cestou, vypočítá se cena pohonné hmoty pro určení výše náhrady aritmetickým průměrem cen prokázaných zaměstnancem.

Jestliže zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu pohonné hmoty zaměstnavateli neprokáže, použije zaměstnavatel pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty následovně.

Výše průměrné ceny za 1 litr pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce činí:

- a) 38,20 Kč za 1 litr benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) 42,60 Kč za 1 litr benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) 38,70 Kč za 1 litr motorové nafty,
- d) 7,70 Kč za 1 kilowatthodinu elektřiny.

Spotřebu pohonné hmoty silničního motorového vozidla vypočítá zaměstnavatel z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu použitého vozidla, které je zaměstnanec povinen zaměstnavateli předložit. Pokud technický průkaz tyto údaje neobsahuje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud

spotřebu pohonné hmoty prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

Při určení spotřeby pohonné hmoty použije zaměstnavatel údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropské unie. Jestliže tento údaj v technickém průkazu není, vypočítá zaměstnavatel spotřebu pohonné hmoty auta aritmetickým průměrem z údajů, které jsou uvedené v technickém průkazu.

Sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel (§ 1 vyhl. MPSV č. 398/2023 Sb.)

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí:

- u jednostopých vozidel a tříkolek nejméně 1,50 Kč,
- u osobních silničních motorových vozidel nejméně 5,60 Kč.

Při použití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu zaměstnavatel sazbu základní náhrady za 1 km jízdy zvýší nejméně o 15 %.

Základní náhrada u nákladních automobilů, autobusů nebo traktorů přísluší zaměstnanci nejméně ve výši dvojnásobku sazby 5,60 Kč (nejméně tedy 11,20 Kč).

Změny u daňových slev

Od roku 2024 dochází ke zrušení:

- daňové slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení (školkovné),
- daňové slevy na studenta.

U daňové slevy na vyživovanou manželku/manžela přibude podmínka pro nárok na její uplatnění. Ten, na koho se sleva vztahuje, musí pro uplatnění slevy pečovat o dítě do 3 let.

Změny u odpočtů od základu daně

- ruší se odpočet za členské příspěvky odborům (za rok 2023 činí odpočet od základu daně za příspěvky odborové organizaci 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně do výše 3.000 Kč),
- ruší se odpočet za úhradu zkoušek ověřujících výsledky dalšího vzdělávání, a to do částky 10 tis. Kč.

Změny u státem podporovaných produktů pro zajištění na stáří

Limit pro odpočet od základu daně za úložky na produkty spoření na důchod ve III. pilíři se od nového roku sjednocuje s limitem na životní pojištění (uznatelné jsou varianty kromě čistě rizikového).

Platby na penzijní a životní pojištění půjdou od základu daně odečíst do částky 48 tis. Kč s tím, že kromě těchto produktů do limitu budete moci nově promítnout také platby na další státem podporované produkty spoření na stáří. Ty budou zejména z oblasti investic, vejdou-li se do definice tzv. dlouhodobého investičního produktu (DIP).

Jde o souhrnný název pro existující finanční produkty, prostřednictvím kterých můžete spořit na stáří a které mají sloužit jako alternativa ke státem podporovanému životnímu a penzijnímu pojištění. Může jít například o akcie, dluhopisy, investice do podílového fondu, ale i spořicí účet či termínovaný vklad.

Analogicky se změní i pravidla pro daňovou podporu u příspěvků od zaměstnavatele. Ty budou nadále osvobozeny od daně do limitu 50 tis. Kč. Nově se však daňové výhody budou vztahovat právě i na spoření prostřednictvím DIP.

Vyšší sazba daně z příjmů FO

Daň z příjmů FO činí 23 % a nově platí pro lidi s příjmem ve výši trojnásobku průměrné mzdy. Hranice příjmu se snižuje na 131.901 Kč (při zohlednění odhadované průměrné mzdy pro rok 2024 ve výši 43.967 Kč).

Změna sazby DPH

Nově jsou dvě sazby DPH – základní ve výši 21 % a snížená ve výši 12 %.

Sjednocením snížených sazeb dochází k poklesu daně z 15 na 12 % např. u potravin bez nápojů, zdravotnických prostředků, stavebních prací, dětských autosedaček nebo pohřebních služeb.

Obrácený efekt (tedy zboží, jež je nově ve 12 % sazbě a bylo v 10 % sazbě) se týká léků, vodného, stočného, tepla, veřejné dopravy, časopisů a novin, kulturních a sportovních akcí a stravovacích a ubytovacích služeb.

Ze základní do snížené sazby DPH se přesouvá příležitostná a zvláštní linková hromadná autobusová doprava osob.

V Praze, dne 9. 1. 2024

Zpracovala: Mgr. Kamila Pavelková, právní oddělení OSD

Zdroj: Práce a mzda, MPSV, MD ČR